

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

Філалагічны факультэт

Кафедра гісторыі беларускай мовы

Анатацыя да дыпломнай працы

**“Сельскагаспадарчая лексіка ў гаворцы вёскі Стараселле
Лепельскага раёна Віцебскай вобласці”**

Лобкіс Вераніка Васільеўна

Навуковы кіраўнік – дацэнт Свістунова Марына Іосіфаўна

2014

РЭФЕРАТ

Лобкіс Вераніка Васільеўна

“Сельскагаспадарчая лексіка ў гаворцы вёскі Стараселле Лепельскага раёна Віцебскай вобласці”

Ключавыя словы: агульнаўжывальная лексема, віды дыялектызмаў, гаворка, дыялект, дыялекталогія, дыялектызм, жывая народная мова, сельскагаспадарчая лексіка, этымалогія.

У дыпломнай рабоце даследуецца сельскагаспадарчая лексіка, выяўленая ў гаворцы жыхароў вёскі Стараселле Лепельскага раёна Віцебскай вобласці.

Актуальнасць тэмы абумоўлена характарам і неабходнасцю навуковага вывучэння названай групы дыялектнай лексікі, якая ўвабрала ў сябе шматвекавы працоўны вопыт многіх пакаленняў, адлюстроўвае працоўную культуру народа, а таксама раскрывае гістарычныя ўмовы яе складвання.

Мэта працы – сабраць, апісаць і прааналізаваць сельскагаспадарчую лексіку гаворкі вёскі Стараселле.

У адпаведнасці з пастаўленай мэтай вылучаюцца наступныя задачы:

- выявіць дыялектныя адзінкі на сельскагаспадарчую тэму;
- у складзе выяўленай сельскагаспадарчай лексікі вызначыць агульнаўжывальныя адзінкі і дыялектызмы;
- вызначыць розныя тыпы дыялектызмаў, прадстаўленыя ў межах названай лексіка-семантычнай групы;
- апісаць асаблівасці іх функцыянавання (лексіка-семантычныя, фанетычныя, граматычныя);
- прывесці звесткі пра паходжанне выяўленых лексем;
- высветліць наяўнасць лексічных адпаведнікаў у славянскіх мовах;
- выявіць распаўсюджанасць выяўленых лексем у гаворках Беларусі.

Аб’ектам даследавання з’яўляецца сельскагаспадарчая лексіка, выяўленая ў гаворцы вёскі Стараселле Лепельскага раёна Віцебскай вобласці.

Метады даследавання: лінгвістычнае апісанне, элементы супастаўляльнага і статыстычнага метадаў, а таксама метады колькасных падлікаў.

Агульны аб’ём дыпломнай работы – 85 с., асноўны тэкст – 50 с., 1 табліца, 4 дадаткі.

Спіс выкарыстанай літаратуры – 50 крыніц.

РЕФЕРАТ

Лобкис Вероника Васильевна

“Сельскохозяйственная лексика в говоре деревни Староселье Лепельского района Витебской области”

Ключевые слова: общеупотребительная лексема, виды диалектизмов, говор, диалект, диалектология, диалектизм, живой народный язык, сельскохозяйственная лексика, этимология.

В дипломной работе исследуется сельскохозяйственная лексика, выявленная в речи жителей деревни Староселье Лепельского района Витебской области.

Актуальность темы обусловлена характером и необходимостью научного изучения названной группы диалектной лексики, которая вобрала в себя многовековой трудовой опыт предыдущих поколений, отображает трудовую культуру народа, а также раскрывает исторические условия ее складывания.

Цель работы – собрать, описать и проанализировать сельскохозяйственную лексику говора деревни Староселье.

В соответствии с поставленной целью выделяются следующие задачи:

- выявить диалектные единицы на сельскохозяйственную тему;
- в составе выявленной сельскохозяйственной лексики определить общеупотребительные единицы и диалектизмы;
- определить разные типы диалектизмов, представленные в границах названной лексико-семантической группы;
- описать особенности их функционирования (лексико-семантические, фонетические, грамматические);
- привести сведения о происхождении выявленных лексем;
- выяснить наличие лексических эквивалентов в славянских языках;
- выявить распространенность зафиксированных лексем в говорах Беларуси.

Объектом исследования является сельскохозяйственная лексика, выявленная в говоре деревни Староселье Лепельского района Витебской области.

Методы исследования: лингвистическое описание, элементы сопоставительного и статистического методов, а также метод количественных подсчетов.

Общий объем дипломной работы – 85 с., основной текст – 50 с., 1 таблица, 4 приложения.

Список использованной литературы – 50 источников.

ABSTRACT

Lobkis Veronica V.

“Agricultural lexicon in the Staroselie village dialect, Lepel District, Vitebsk Region”

Keywords: Commonly used lexecal unit, types of dialectisms, accent, dialect, dialectology, dialecticism, lively vernacular, agricultural vocabulary, etymology.

This thesis focuses on agricultural vocabulary revealed in the speech of Staroselie villagers, Lepel District, Vitebsk Region.

The topicability of this research stems from the nature of and the need for studying the above mentioned group of dialect vocabulary, which accumulated the centuries-old work experience of previous generations, reflects the work culture of people, as well as its historical conditions.

The Purpose of the study is to collect, describe and analyze the agricultural Staroselie dialect vocabulary. In accordance with the intended purpose the following challenges are set:

- to identify agricultural dialectal units;
- to define commonly used units and dialectisms within the selected agricultural vocabulary;
- to identify different types of dialectisms presented within the boundaries of the so called lexical-semantic group;
- to describe the specific features of their functioning (lexical-semantic, phonetic and grammatical);
- to provide information about the origin of the identified units;
- to find out the availability of lexical equivalents in Slavic languages;
- to identify the prevalence of recorded lexical units in the dialects of Belarus.

The Object of the study is agricultural vocabulary revealed in the Staroselie village dialect, Lepel District, Vitebsk Region.

Methods: linguistic description, elements of comparative and statistical methods, and the method of quantitative calculations.

A number of pages: 85.

A number of tables: 1.

A number of annexes: 4.

A number of sources: 50.